

سبک زندگی مدرن جوانان، فرصت یا تهدید؟ / جوانان محکوم به سبک زندگی غربی

نوجوانان و جوانان هم برای داشتن زندگی خوب و ایده آل و همچنین برخوردار از امنیت روانی و اخلاقی به یک سبک زندگی نیاز دارند، که در این میان به یقین قرآن بهترین شیوه و سبک زندگی را برای تمامی جوامع بشری معرفی کرده است.

نوجوانان و جوانان هم برای داشتن زندگی خوب و ایده آل و همچنین برخوردار از امنیت روانی و اخلاقی به یک سبک زندگی نیاز دارند، که در این میان به یقین قرآن بهترین شیوه و سبک زندگی را برای تمامی جوامع بشری معرفی کرده است.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، تاریخ ولادت حضرت علی اکبر(ع)، در تقویم رسمی کشورمان به عنوان روز جوان نامگذاری شده، و از این رو در تحلیلی می خواهیم، به سبک زندگی امروز جوانان و نوجوانان دهه‌ها؛ های اخیر بپردازیم.

واقعیت این است؛ سبک زندگی نوجوانان و جوانان امروز ایران، با توجه به جهانی شدن، عصر ارتباطات و مدرنیته، در حال دگرگونی است و بر همین اساس هر روز بسیاری از آنها با سبک زندگی اسلامی و ایرانی فاصله می‌گیرند.

از این رو، در این نوشتار در پی پاسخ به نقش و جایگاه الگوهای سبک زندگی اسلامی، در سبک های زندگی مدرن جوانان امروزی هستیم؟ و در واقع برای رسیدن پاسخ به پرسش‌ها؛ های از این جنس که سبک زندگی در جوامع ما تحت چه عواملی قرار دارد؟ چگونه شکل می‌گیرد؟ و چه دست‌ها؛ های هدایت گر پنهانی آن را مدیریت می‌کند؟

با این وصف، به نظر می آید در سال های اخیر، با توجه به پدیده ارتباطات الکترونیک و رسانه‌ها؛ ای، سبک زندگی اکثر نوجوانان و جوانان ایران روز به روز، به کلی در حال زیر و رو شدن است و بر همین اساس هم هر روز شاهد اعتراض و هشدار، خانواده‌ها، مراجع و علما به این نوع وضعیت و سبک زندگی آنان روبه‌رو هستیم. بنابراین باید توجه داشت، پدیده تقابل سنت و مدرنیته، منحصر به جامعه ایرانی نبوده، بلکه اغلب کشورهای در حال توسعه و پیشرفته هم با این مسئله دست و پنجه نرم می‌کنند، به طوری که در حال حاضر به راحتی می‌توان نمود آن را در بین کلان شهرها از جمله تهران، اصفهان، شیراز، تبریز و ... بیش از سایر شهرهای ایران به راحتی مشاهده کرد.

2 روی سکه سبک زندگی جوانان

بدینسان، با این وضعیت جامعه به نظر می آید در سال های اخیر گرایش نوجوانان و جوانان ایرانی به سرگرمی‌ها؛ ای، چونی پارتی‌ها، مد و مارک، مدیریت بالای بدن، گوش دادن به موسیقی پاپ خارجی و ایرانی، سفرهای سیاحتی خاص، تلفن همراه، اتومبیل شخصی، غذاهای سریع، شب‌ها؛ ای، نشینی پای ماهواره، وبگردی و ... زیاد شده که این امر نشان دهنده سبک زندگی مدرن جامعه ایرانی و به خصوص نوجوانان و جوانان به مدرنیته است.

به هر حال آنچه در این راستا مهم به نظر می رسد، اینکه جامعه شناسان، روانشناسان و کارشناسان حوزه آسیب های اجتماعی بر این باورند، سبک‌ها؛ ای، زندگی در دوران مدرن به نوعی شکل دهنده هویت شخصی و اجتماعی افراد هستند. با این حال، همین سبک ها متاثر از عوامل بسیاری چون اقتصاد، سیاست، فرهنگ و همین طور مذهب اند. از این رو نیز در جامعه ایرانی مذهب رکن اساسی زندگی فردی و اجتماعی تلقی می‌شود؛ ای، با توجه به نظرات پیر بردیو، دین به عنوان یک سرمایه موثر بر سبک‌ها؛ ای، زندگی جوانان نقش تعیین کننده؛ ای، دارد.

برای تغییر سبک زندگی جوانان؛ چه باید کرد؟

در این میان باید گفت، انسان ها برای داشتن یک زندگی سالم و راحت، به سبک و الگوی خاصی از زندگی نیاز دارند که به نظر می آید در دین اسلام بیش از هر آیین دیگر به این مسئله توجه شده است. چرا که با بررسی منابع اسلامی موجود، که قرآن جزو اصلی ترین منبع و مرجع این موضوع است، سبک زندگی بخش حقیقی و اصلی تمدن اسلامی بوده است.

از این رو، اسلام به عنوان کامل‌ترین و جامع‌ترین دین الهی شفاف‌ترین حق و حقوق، خوشبختی و رستگاری انسان‌ها را در قرآن بیان کرده است و در آیات متعددی به این موضوع پرداخته است. با این وصف، قرآن کریم کتابی است که در تمام شئون زندگی انسان‌ها؛ از مبدا و معاد و خلق و ایجاد، در باره فضایل اخلاقی و عمومی انسان‌ها نظر دارد، قوانین اجتماعی و فردی حاکم بر نوع انسان را به وضوح بیان کرده و هیچ مطلب کوچک و بزرگی از نظرش مخفی نمانده است.

حلقه مفقوده سبک زندگی اسلامی

بدون تردید؛ نوجوانان و جوانان هم برای داشتن زندگی خوب و ایده‌آل و همچنین برخوردار از امنیت روانی و اخلاقی به یک سبک زندگی نیاز دارند، که در این میان به یقین قرآن بهترین شیوه و سبک زندگی را برای تمام جوامع بشری معرفی کرده است.

به بیان دیگر، قرآن کریم، کتاب راهنمای بشر، با نزول تدریجی در طول مدت 23 سال با یک سبک خاص از زمان نزول آن تا کنون منشا خیرات و برکات الهی بر انسان‌ها بوده و هست. بطوری که تدبر و تامل در قرآن و بهره گرفتن از آیات آن از مهم‌ترین تاکیداتی است که هم در خود قرآن و هم از قول پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع) بدان اشاره و سفارش بسیار شده است.

همچنین در این راستا، بزرگان و کارشناسان دینی ما معتقد هستند، جوانان در گذشته با مسائل اعتقادی، دینی و به ویژه با قرآن پیوند ویژه‌ای داشته‌اند، ولی متأسفانه از زمان گسترش شبکه‌های مجازی، ماهواره، اینترنت، فرهنگ غرب و مدرنیته، سبک زندگی بسیاری از نوجوانان و جوانان عوض شده که این امر مشکلات زیادی را برای خانواده‌ها و جامعه ایجاد کرده است. به هر حال، پرسش مهمی که امروزه ذهن بسیاری از خانواده‌ها، جامعه‌شناسان، روان‌شناسان و دست‌اندرکاران بررسی مسائل آسیب‌های اجتماعی را به خود مشغول کرده، اینکه علت گرایش نوجوانان و جوانان به فرهنگ غرب و مدرنیته در ده‌های اخیر چیست و چرا جوانان ایرانی به این سرعت گرفتار سلطه فرهنگ غرب و شرق شده‌اند و راه چاره در این زمینه چیست.

جوانان محکوم به سبک زندگی غربی

در واقع، علت گرفتاری جوانان و نوجوانان در عصر حاضر چیست، چرا ما جوانان ایران به این سرعت از فرهنگ و سبک زندگی ایرانی و اسلامی فاصله گرفته‌ایم و عقب ماندیم و غربی‌ها پیشرفت کردند؟ به بیان دیگر به نظر می‌آید، یکی از علل مهم عقب ماندگی نوجوانان و جوانان ما در دهه‌های اخیر، خود باختگی به فرهنگ بیگانه و غرب و به خصوص فاصله گرفتن از باورها و اعتقادات دینی و عمل نکردن به فرامین و دستورات صریح و نجات بخش قرآن کریم باشد.

در کنار این عوامل نکته مهم دیگر این است که قرآن کریم، سفره گسترده فیض الهی و کلام نورانی پروردگار انسان و جهان است. این منشور آسمانی، معیار و محک درستی و نادرستی اندیشه‌ها، احکام و رفتار به شمار می‌آید و هر چه با رهنمودهای آن ناهماهنگ باشد، فاقد ارزش و اعتبار است.

از آنجا که برای شناخت درست از نادرست در هر موضوعی به «معیار» و «میزان» نیاز است، رجوع به این کتاب الهی در هر زمینه، به ویژه اخلاق و خودسازی و هنجارهای رفتاری یک ضرورت است. این سند نبوت و معجزه جاوید حضرت رسول (ص) در صورتی می‌تواند در زندگی و اخلاق فردی و اجتماعی ما تأثیرگذار باشد، که «امامت قرآن» را بپذیریم؛ به هدایت آن گردن بنهیم و آن را به عنوان «الگو» قبول و خود را به آن عرضه کنیم و ارزیابی اخلاق و عمل خویش را با این «میزان» انجام دهیم. آنگاه روشن می‌شود که چه کسی «اخلاق قرآنی» دارد و چه کسی از چنین تربیتی دور شده است.

* نگارنده: موسی کاظم زاده